

bibliografia

Drets lingüístics

Març 2025

PARLAMENT DE CATALUNYA
Àrea de Biblioteca i Recursos d'Informació

NOTA A L'EDICIÓ

La col·lecció «Bibliografies Temàtiques» està concebuda per a donar suport al treball parlamentari.

Les bibliografies no pretenen ésser exhaustives, sinó que apleguen, fonamentalment, els documents de què disposa la Biblioteca del Parlament.

Aquesta bibliografia recull, majoritàriament, referències bibliogràfiques relacionades amb els drets lingüístics i les llengües minoritàries.

Els enllaços a tots els documents electrònics referenciats han estat comprovats en data del 24 de febrer de 2025.

Posem a la vostra disposició els documents referenciats i restem oberts a les aportacions i els suggeriments que ens vulgueu fer.

Àrea de Biblioteca i Recursos d'Informació
Departament de Gestió Documental i Recursos d'Informació

SELECCIÓ BIBLIOGRÀFICA

ALCARAZ RAMOS, Manuel. *Estatutos de autonomía y lenguas propias*. Madrid: Centro de Nuevas Estrategias de Gobernanza Pública (Goberna), 2004. 17 p.

ALCARAZ RAMOS, Manuel. *El pluralismo lingüístico en la Constitución española*. Madrid: Congreso de los Diputados, 1999. 139 p.

ALBERTI I ROVIRA, Enoch. "El régimen de doble oficialidad y los derechos y deberes lingüísticos". En: *Estudios jurídicos sobre la ley de política lingüística*. Barcelona: Institut d'Estudis Autonòmics; Madrid; Barcelona: Marcial Pons, 1999. P. 77-106

ARGELAGUET I ARGEMÍ, Jordi. "Los derechos lingüísticos en las comunidades autónomas con dos (o más) lenguas oficiales". En: *Los retos de las políticas públicas en una democracia avanzada* [en línia]. Bilbao: Ararteko herriaren defendatzarlea = Defensoría del Pueblo, 2011. P. 305-318
<https://www.ararteko.eus/RecursosWeb/DOCUMENTOS/1/0_2662_3.pdf>

ARLETTAZ, Jordane. *L'État-Nation à l'épreuve de la constitutionnalisation des langues régionales: étude comparée: Belgique, Espagne, Italie, Suisse*. [Paris]: Mare & martin, 2014. 582 p.

BARCELÓ I SERRAMALERA, Mercè. "Els drets lingüístics com a drets públics estatutaris". *Revista de llengua i dret* [en línia]. Núm. 47 (juny 2007), p. 265-286.
<<https://revistes.eapc.gencat.cat/index.php/rld/article/view/838>>

BERTILE, Véronique. *Langues régionales ou minoritaires et Constitution: France, Espagne et Italie*. Bruxelles: Bruylant, 2008. 516 p.

BIANCULLI, Andrea C.; JORDANA, Jacint; FERRÍN PEREIRA, Mónica. *Demandas lingüísticas y conflicto político en España* [en línia]. Madrid: Centro de Estudios Políticos y Constitucionales, 2021. 1 fitxer PDF (188 p.)
<<https://www.cepc.gob.es/sites/default/files/2023-10/a-944-demandas-accesible.pdf>>

CARTA europea de les llengües regionals o minoritàries. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 2001. 1 fitxer PDF (47 p.)
<<http://hdl.handle.net/20.500.12368/1493>>

CATALÁ I BAS, Alexandre H. "Minorías, derechos lingüísticos y jurisprudencia del Tribunal Europeo de Derechos Humanos". *Revista General de Derecho*. Núm. 612 (1995), p. 10175-10190

CATALDI, Giuseppe. "La tutela jurídica de las minorías lingüísticas: la experiencia europea". *Revista de Estudios Políticos* [en línia]. Núm. 130 (oct.-dic. 2005), p. 181-199

<<https://www.cepc.gob.es/publicaciones/revistas/revista-de-estudios-politicos/numero-130-octubre-diciembre-2005/la-tutela-juridica-de-las-minorias-linguisticas-la-experiencia-europea-1>>

CODI de drets lingüístics a Catalunya [en línia]. Barcelona: Departament de Cultura. Secretaria de Política Lingüística i Assessoria Jurídica: Gabinet Jurídic de la Generalitat de Catalunya: Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions, 2022-. 1 recurs en línia

<https://portaljuridic.gencat.cat/ca/normativa/dret-a-catalunya/Codis-legislacio/Codi_drets_linguistics/#bloc3>

CORRAL PÉREZ, Isabel. "La vulneración de los derechos lingüísticos de las minorías como una forma de violencia". En: *Historia, cultura, violencia* [en línia]: *actas do X Curso de Primavera, Lugo, 22-25 de abril de 2014*. La Coruña: Universidad de Santiago de Compostela, 2015, P. 258-274

<https://libros.usc.gal/index.php?id_product=485&controller=product>

DECLARACIÓ Universal de Drets Lingüístics. Barcelona: Comitè de seguiment de la Declaració Universal de Drets Lingüístics, 1998. 81 p.

<<https://www.pencatala.cat/wp-content/uploads/2016/02/declaraciouniversaldretslinguistics.pdf>>

DEOP MADINABEITIA, Xabier. "Los derechos lingüísticos en el derecho internacional". *Revista de Llengua i Dret* [en línia]. Núm. 33 (set. 2000), p. 23-45.

<<https://revistes.eapc.gencat.cat/index.php/rld/article/view/326>>

DERECHOS lingüísticos de las minorías lingüísticas: una guía práctica para su aplicación [en línia]. Ginebra, Suïça: Oficina del Alto Comisionado para los Derechos Humanos: Oficina de las Naciones Unidas en Ginebra, 2017. 1 fitxer PDF (46 p.)

<https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/Minorities/SR/LanguageRightsLinguisticMinorities_SP.pdf>

El DRET a la diversitat lingüística: reflexions al voltant de l'article 22 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea. Barcelona: Ciemen: Mediterrània, 2002. 151 p.

DRET lingüístic. Jaume Vernet, coordinador. Valls: Cossetània, 2003. 303 p.

Els DRETS lingüístics a la nova Europa: actes del II Simposi internacional de llengües europees i legislacions: Gandia, País Valencià, 2, 3 i 4 de març de 1995. Barcelona: Mediterrània: CIEMEN, 1996. 223 p.

Els DRETS lingüístics com a drets humans: el cas català [en línia]. Barcelona: Observatori de la Llengua Catalana, 2004. 70 p.

<http://www.observatoridelallengua.cat/arxius_documents/drets_linguistics.doc>

Els DRETS lingüístics en el sistema educatiu: els models de Catalunya i les Illes Balears: seminari, Barcelona, 17 d'octubre de 2012. Barcelona: Generalitat de

Catalunya, Departament de Governació i Relacions Institucionals, Institut d'Estudis Autònoms, 2013. 166 p.

<<https://cdsib.uib.cat/files/2019/07/dretslingedu2013.pdf>>

DRETS lingüístics i drets culturals a les regions d'Europa: actes del simposi internacional... Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 1995. 126 p. <<http://hdl.handle.net/20.500.12368/570>>

DRETS lingüístics, de debò? [en línia]: els drets lingüístics en les actuacions administratives i en determinades activitats supervisades per les administracions: seminari, Barcelona, 2 de desembre de 2011. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Governació i Relacions Institucionals, Institut d'Estudis Autònoms, 2012. 1 fitxer PDF (191 p.)

<<http://www.gencat.cat/drep/pdfIEA/IEA000054221/IEA000054221.pdf>>

ESTUDIOS sobre el estatuto jurídico de las lenguas en España. Barcelona: Atelier, 2006. 511 p.

EUROPEAN Charter for Regional or Minority Languages: collected texts. 3rd Edition. Strasbourg Cedex: Council of Europe, 2023. 147 p.

EUROPEAN Charter for Regional or Minority Languages: Reports and recommendations: Spain. Strasbourg: Council of Europe, 2012-

<<https://www.coe.int/t/dg4/education/minlang/report/#Spain>>

FABEIRO FIDALGO, Patricia. *El Derecho a la lengua propia en el ordenamiento internacional y de la UE.* Barcelona: Bosch, 2014. 343 p.

FABEIRO FIDALGO, Patricia. *El Derecho de usar y el deber de conocer las lenguas en la Constitución Española de 1978.* Madrid: Iustel, 2013. 335 p.

FERNÁNDEZ LIESA, Carlos R. *Derechos lingüísticos y derecho internacional.* Madrid: Dykinson, 1999. IX, 176 p.

FERRER I GIRONÈS, Francesc; CRUAÑAS, Josep. *Els drets lingüístics dels catalanoparlants.* Barcelona: Ed. 62, 1990. 328 p.

GÁLVEZ SALVADOR, María José. *La diversidad lingüística comunitaria.* Valencia: Tirant lo Blanch, 2011. 239 p.

GARANTIA dels drets lingüístics: estudis de cas: Bèlgica, Canadà, Espanya, Itàlia, Moldàvia i Suïssa. [Barcelona]: Generalitat de Catalunya, Departament de Governació i Relacions Institucionals, Institut d'Estudis Autònoms, 2014. 1 fitxer PDF (180 p.)

<http://www.gencat.cat/governacio/pub/sum/iea/eR_05.pdf>

INFORME sobre els drets lingüístics a Catalunya [en línia]. Barcelona: Síndic de Greuges, 2014. 1 fitxer PDF (42 p.)

<http://www.sindic.cat/site/unitFiles/3709/Informe%20drets%20linguistics_cobertes_catala.pdf>

JUNYENT I FIGUERAS, Carme. "Los derechos lingüísticos. La persepectiva ecològica". En: *Estudios de lingüística general: conferencias [y] trabajos presentados en el II Congreso Nacional de Lingüística General...* Granada: Método, 1997. Vol. 2, p. 165-172

LENGUAS, política, derechos. Madrid: BOE: Universidad Carlos III, 2000. 424 p.

LENGUAS y Constitución Española. Valencia: Tirant lo Blanch, 2013. 414 p.

MAGALDI, Nuria. "Els drets lingüístics a la jurisprudència del Tribunal Europeu de Drets Humans". *Revista de Llengua i Dret*. Núm. 57 (juny 2012), p. 123-162. <<http://revistes.eapc.gencat.cat/index.php/rld/article/view/2427>>

MAGALDI, Nuria. "La emergencia de los derechos lingüísticos como objeto de protección del Convenio Europeo de Derechos Humanos". En: *Reconocimiento y protección de derechos emergentes en el sistema europeo de derechos humanos*. Madrid: Dykinson, 2012. P. 297-347

MAGÁN PERALES, José María. "Derechos, principios y objetivos lingüísticos". En: *Reformas estatutarias y declaraciones de derechos*. Sevilla: Instituto Andaluz de Administración Pública, 2008. P. 687-718

MILIAN I MASSANA, Antoni. "Dels drets lingüístics al dret lingüístic: vint-i-cinc anys d'evolució a Catalunya". *Revista de Llengua i dret* [en línia]. Núm. 51 (jun. 2009), p. 63-93 <<https://revistes.eapc.gencat.cat/index.php/rld/article/view/2265>>

MILIAN I MASSANA, Antoni. "Los derechos lingüísticos como derechos fundamentales". *Revista Vasca de Administración Pública* [en línia]. Núm. 30 (1991), p. 69-103. <<https://doi.org/10.47623/ivap-rvap.30.1991.04>>

MILIAN MASSANA, Antoni. "Los derechos lingüísticos en la enseñanza, de acuerdo con la Constitución". *Revista Española de Derecho Constitucional*. Núm. 7 (1983), p. 357-371

MILIAN I MASSANA, Antoni. *Derechos lingüísticos y derecho fundamental a la educación: un estudio comparado: Italia, Bélgica, Suiza, Canadá y España*. Barcelona: Escola d'Administració Pública de Catalunya; Madrid: Civitas, 1994. 478 p.

MILIAN I MASSANA, Antoni. *Drets lingüístics i dret fonamental a l'educació: un estudi comparat: Itàlia, Bèlgica, Suïssa, el Canadà i Espanya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Institut d'Estudis Autònòmics, 1992. 406, [5] p.

MILIAN I MASSANA, Antoni. *Drets lingüístics per a tothom: estudis de dret lingüístic*. Palma (Mallorca): Lleonard Muntaner, 2010. 246 p.

MILIAN I MASSANA, Antoni. "Droits linguistiques et droits fonamentaux en Espagne". En: *Les minorités en Europe: droits linguistiques et droits de l'homme*. Paris: Kimé, 1992. P. 251-268

MILIAN I MASSANA, Antoni. *Más sobre derechos lingüísticos: reflexiones sobre los límites constitucionales y su interpretación por el Tribunal Constitucional*. Barcelona: Institut d'Estudis Autonòmics; Valencia : Tirant lo Blanch, 2016. 222 p.

MILIAN I MASSANA, Antoni. *Público y privado en la normalización lingüística: cuatro estudios sobre derechos lingüísticos*. Barcelona: Atelier, 2000. 208 p.

Les **MINORITÉS** en Europe: droits linguistiques et droits de l'homme. Paris: Kimé, 1992. 685 p.

MORALES-GÁLVEZ, Sergi. "Is speaking one's own language(s) a right?". *Nations and Nationalism* [en línia]. Vol. 28, n. 2 (Apr. 2022), p. 387-401
<<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/nana.12795>>

MUÑOZ MACHADO, Santiago. "Los derechos lingüísticos". En: *Derechos fundamentales y otros estudios: en homenaje al Prof. Dr. Lorenzo Martín-Retortillo*. Zaragoza: Gobierno de Aragón, 2008. Vol. 1, p. 663-678

NOGUEIRA LÓPEZ, Alba. "La regulación del pluralismo lingüístico. Otra lectura del marco constitucional de los derechos y deberes lingüísticos". *Revista Vasca de Administración Pública*. Núm. 58-I (sept.-dic. 2000), p. 279-298
<<https://doi.org/10.47623/ivap-rvap.58.2000.1.09>>

NORONHA RODRIGES, José. "Las lenguas y los derechos lingüísticos en la Unión Europea". *Anuario da Facultade de Dereito da Universidade da Coruña*. Núm. 14 (2010), p. 587-604
<<https://ruc.udc.es/dspace/handle/2183/8310>>

NUEVO LÓPEZ, Pablo. "Derechos lingüísticos en la enseñanza tras la STC 31/2010, de 28 de Junio, sobre el Estatuto de Autonomía de Cataluña". En: *Constitución y democracia. Ayer y hoy: libro homenaje a Antonio Torres del Moral*. Madrid: Editorial Universitaria, 2012. Vol. 2, p. 2529-2542

OCHOA MONZÓ, Josep. *Administración digital y derechos lingüísticos*. Valencia: Tirant lo Blanch, 2024. 145 p.

PACHO BLANCO, Xosé Manuel. *Lenguas y constitución: interpretación y anàlisis iusfilosófico del artículo 3 de la Constitución española*. Cizur Menor (Navarra) : Aranzadi Thomson Reuters, 2018. 489 p.

PALERMO, Francesco. "Discriminación y minorías nacionales: instrumentos y formas de avanzar, con especial atención a los derechos lingüísticos". En: *Derechos humanos y discriminación: ¿nuevos o continuos retos?*. Zarautz: Diputación Foral de Gipuzkoa, 2009. P. 41-62

PÉREZ FERNÁNDEZ, José Manuel. "La tutela de las lenguas regionales o minoritarias estatutarias y su encaje en el modelo constitucional español: ¿Un tertium genus en el reconocimiento de los derechos lingüísticos?". *Revista Española de Derecho Constitucional* [en línia]. Núm. 89 (mayo- ag. 2010), p. 157-191.
<<https://www.cepc.gob.es/publicaciones/revistas/revista-espanola-de-derecho-constitucional/numero-89-mayoagosto-2010/la-tutela-de-las-lenguas-regionales-o-minoritarias-estatutarias-y-su-encaje-en-el-modelo-2>>

PIZZORUSSO, Alessandro. "Libertad de lengua y derechos lingüísticos: un estudio comparado". *Revista Vasca de administración pública* [en línia]. Núm. 16 (1986), p. 13-27. <<https://doi.org/10.47623/ivap-rvap.16.1986.02>>

PLA I BOIX, Anna María. "El régimen lingüístico de los nuevos estatutos de autonomía". En: *Diversidad, derechos fundamentales y federalismo: un diálogo entre Canadá y España*. Barcelona: Atelier, 2010. P. 91-112

PLA I BOIX, Anna María; PONS PARERA, Eva. "Los derechos y principios lingüísticos en el Estatuto de autonomía de Cataluña". En: *Derechos y principios rectores en los Estatutos de autonomía*. Barcelona: Atelier, 2008. P. 95-115

El **PLURILINGÜISME** a la Constitució Espanyola: Seminari, Barcelona, 18 de març de 2009. Barcelona: Institut d'Estudis Autònoms, 2009. 1 fitxer PDF (259 p.). <http://www.gencat.cat/drep/iea/pdfs/IEA_65.pdf>

POGGESCHI, Giovanni. *I diritti linguistici: un'analisi comparata*. Roma: Carocci, 2010. 355 p.

PONS I PARERA, Eva. *La jurisprudència del Tribunal Constitucional i la garantia dels drets lingüístics a l'Estat espanyol*. València: València Universitat de València. Càtedra de Drets Lingüístics, 2019. 1 fitxer PDF (34 p.) <<https://www.uv.es/cadrelin/setellibre.pdf>>

PUIG SALELLAS, Josep María. "Los derechos lingüísticos en España". En: *Para entendernos. Los grandes temas del debate España-Cataluña*. Barcelona: Ariel, 2001. P. 167-174

REPTES del dret lingüístic català: reflexions per a un debat crític. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Institut d'Estudis de l'Autogovern, 2017. 159 p. <https://www.gencat.cat/governacio/pub/sum/iea/ieaR_03.pdf>

RODRÍGUEZ ORTEGA, Nadia; FORCILLO, María Fernanda. "Reflexión acerca de los derechos lingüísticos y culturales de las minorías lingüísticas". En: *Políticas lingüísticas: avances, retrocesos y desafíos*. Granada: Comares, 2023. P. 19-28

RUIZ VIEYTEZ, Eduardo J. "Lenguas y Constitución. Una visión del derecho lingüístico comparado en Europa". En: *Revista Vasca de Administración Pública* [en línia]. Núm. 72 (mayo-ag. 2005), p. 231-275 <<https://doi.org/10.47623/ivap-rvap.72.2005.07>>

SANTA ROSA MATOS, Marcos Paulo. "Sobre el surgimiento de los derechos lingüísticos como categoría jurídica". *Revista Ratio Juris* [en línia]. Vol. 19, núm. 38 (2024), p. 455-490 <<https://doi.org/10.24142/raju.v19n38a12>>

SHAPING language rights: commentary on the European Charter for Regional or Minority Languages in light of the Committee of Experts' evaluation. Strasbourg: Council of Europe, 2012. 551 p.

SORIANO DÍAZ, Ramón. "Derechos lingüísticos y derechos fundamentales". *Persona y Derecho*. Núm. 41 (1999), p. 197-209
<<https://doi.org/10.15581/011.32150>>

SORIANO DÍAZ, Ramón Luis. "Política lingüística y derechos lingüísticos". *Revista de llengua i dret* [en línia]. Núm. 32 (desembre 1999), p. 115-125
<<https://revistes.eapc.gencat.cat/index.php/rld/article/view/307>>

TASA FUSTER, Vicenta. *Desigualtat conflictiva o igualtat pacífica: drets lingüístics i ordenament constitucional a Suïssa i Espanya: dos models convergents*. Valencia: Tirant lo Blanch, 2017. 278 p.

TASA FUSTER, Vicenta. *Llengua i Estat: Suïssa i Espanya davant la diversitat lingüística*. València: Universitat de València, [2018]. 169 p.

URRUTIA LIBARONA, Iñigo. "Derecho, lengua y derechos lingüísticos : el reto de su regulación e implementación". *Revista Vasca de Administración Pública* [en línia]. Núm. 76 (sept.-dic. 2006), p. 257-268
<<https://doi.org/10.47623/ivap-rvap.76.2006.07>>

URRUTIA LIBARONA, Iñigo. "Derechos fundamentales y derechos lingüísticos en el ámbito de la justicia". En: *Poder judicial y modelo de Estado*. Barcelona: Atelier, 2013. P. 151-195

VACCA, Alessia. *Rights to use minority languages in the public administration and public institutions: Italy, Spain and the UK*. Torino: G. Giappichelli editore, 2016. XII, 351 p.

VIDAL PRADO, Carlos. "Libertades lingüísticas y regulación de los derechos lingüísticos". En: *Plurilingüismo y técnica legislativa: simposio celebrado en la Universidad de Deusto el 14 y 15 de noviembre de 2000*. Vitoria: Parlamento Vasco, 2001. P. 275-285

WITTE, Bruno de. "L'évolution des droits linguistiques (1983-2008)". *Revista de Llengua i Dret* [en línia]. Núm. 51 (jun. 2009), p. 47-61
<<https://revistes.eapc.gencat.cat/index.php/rld/article/view/2264>>

WOEHLING, Jean-Marie. *The European Charter for Regional or Minority Languages: a critical commentary*. Strasbourg: Council of Europe, 2005. 301 p.

XIOL RÍOS, Juan Antonio. "La STC sobre el EAC: Los derechos linguisticos". En: *Estudios sobre la Sentencia 31/2010, de 28 de junio, del Tribunal Constitucional sobre el Estatuto de Autonomía de Cataluña*. Madrid: Instituto de Derecho Público, 2011. P. 161-196